

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΔΣ32519092024

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2024

Στην Αθήνα σήμερα, 19 Σεπτεμβρίου 2024, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00, συνήλθε σε συνεδρίαση, δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη (μεικτή), σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 5043/2023 (Α' 91), το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Λάζαρου Κυρίζογλου, Δημάρχου Αμπελοκήπων-Μενεμένης και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αλεξόπουλος Γρηγόρης Δυτικής Αχαΐας, Αμπατζόγλου Θεόδωρος Αμαρουσίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Γκουντάρας Αντώνιος Αγιάς, Δανιηλίδης Συμεών Νεάπολης-Συκεών, Καστρινός Αλέξιος Πηνιού, Καφατσάκη-Βλάχου Σταματία Ζωγράφου, Κούλης Ευστάθιος Γορτυνίας, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Μαμάκος Αθανάσιος Λαρισαίων, Μπέγκας Θωμάς Ιωαννιτών, Πελετίδης Κωνσταντίνος Πατρέων, Παπαναστασίου Γεώργιος Αγρινίου, Ραβιόλος Ελευθέριος Καρύστου, Τσακίρης Παντελεήμων Ωραιοκάστρου και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Γιαλιτάκης Νικόλαος Ηρακλείου, Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος Αθηναίων, Καραμαλάκης Μιχαήλ Ηρακλείου, Καταβούτας Γεώργιος Τρικκαίων, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα, Υδραίου Μερόπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων.

Απόντες οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Δούκας Χάρης Αθηναίων, Τσιάκος Βασίλειος Καρδίτσας.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

Απόφαση 325^η

ΘΕΜΑ: Έγκριση Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών της Κ.Ε.Δ.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον κ. Σ. Μαντέ, Αν. Προϊστάμενο Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας της ΚΕΔΕ, σχετικά με το ανωτέρω θέμα και συγκεκριμένα:

Όπως γνωρίζετε το Αυτοτελές Τμήμα Ελέγχου & Διαφάνειας της Κ.Ε.Δ.Ε. συστάθηκε βάση του Ν. 4795/2021 και με τον νέο Ο.Ε.Υ. της (Υ.Α. 86022 του Υπουργού Εσωτερικών «Έγκριση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας» ΦΕΚ 6508/Β'/19-12-2021.

Κατά το έτος 2023 βάση του Ν. 4795/2021 πραγματοποιήθηκαν:

- **Δύο (2)** Τακτικοί Εσωτερικοί Έλεγχοι.
- Επίσης τον Ιανουάριο του 2024 υποβλήθηκε στον Επικεφαλής του φορέα (Πρόεδρο) το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης για τους τακτικούς ελέγχους του **έτους 2024**.
- Τον Μάρτιο του 2024 καταρτίστηκε και υποβλήθηκε η Ετήσια Έκθεση Ελέγχων του 2023.

Για το **τρέχον έτος** έχουμε προγραμματίσει να γίνουν τα παρακάτω:

1. Σύνταξη Εγχειριδίου Διενέργειας Ελέγχων
2. Δύο (2) Τακτικοί Έλεγχοι & Έκτακτοι (εάν προκύψουν)
3. Σύνταξη των δύο (2) Εκθέσεων για τους Τακτικούς Ελέγχους
4. Σύνταξη Ετήσιας Έκθεσης με Γνώμη
5. Σύνταξη Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας
6. **Σύνταξη Κώδικα Δεοντολογίας (σας έχει διανεμηθεί)**
7. Και μια σειρά από άλλες υπηρεσιακές ενέργειες.

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις σας-διορθώσεις στο κείμενο που σας έχει διανεμηθεί με τίτλο «Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών της Κ.Ε.Δ.Ε» παρακαλώ πολύ για την έγκρισή του Κώδικα.

Στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο αφού έλαβε γνώση του κειμένου με τίτλο «Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών της Κ.Ε.Δ.Ε», ύστερα από διαλογική συζήτηση,

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών της Κ.Ε.Δ.Ε, ο οποίος επισυνάπτεται.

.....

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος

Ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Ε.

Λάζαρος Κυρίζογλου
Δήμαρχος Αμπελοκήπων-Μενεμένης

Η Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια
της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δέσποινα Λουκάκη

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ της Κ.Ε.Δ.Ε.**

Αθήνα
Σεπτέμβριος 2024

ΣΥΝΤΑΞΗ

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών συντάχθηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, **κ. Κυρίζογλου Λαζάρου, Δημάρχου Αμπελοκήπων – Μενεμένης** και με την επίβλεψη και τον συντονισμό του Επικεφαλής του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαφάνειας της Κ.Ε.Δ.Ε. κ. Μαντέ Σωτήριο, Αν. Προϊστάμενο του τμήματος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι επαγγελματίες που ασχολούνται με τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου στους φορείς της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης αντιμετωπίζουν προκλήσεις και διλήμματα που διαφέρουν σε πολλές περιπτώσεις από τα αντίστοιχα των Εσωτερικών Ελεγκτών του ιδιωτικού τομέα.

Οι βασικές αξίες και αρχές αποτελούν την κοινή αφετηρία, αλλά είναι απαραίτητο να εξετάσουμε πιο προσεκτικά τη δομή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους δημόσιους φορείς και ειδικά τους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα στους οποίους η Νομική τους μορφή είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Τομέα, πλην όμως δεν παύουν να είναι φορείς Γενικής Κυβέρνησης όπως και η Κ.Ε.Δ.Ε.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, στο πλαίσιο της υλοποίησης του στρατηγικού της στόχου για την υποστήριξη των στελεχών της που απασχολούνται ή θα απασχοληθούν στο Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, συνέταξε τον παρόντα Κώδικα Δεοντολογίας, προκείμενου να αποτελέσει ένα σταθερό σημείο αναφοράς σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας αποτελεί ένα ζωντανό εργαλείο που θα εξελίσσεται παράλληλα με την ενδυνάμωση και την ουσιαστική ενσωμάτωση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου στα συστήματα διακυβέρνησης της Κ.Ε.Δ.Ε.

**Ο Πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Ε.
Κυρίζογλου Λάζαρος
Δήμαρχος Αμπελοκήπων – Μενεμένης**

Περιεχόμενα

ΣΥΝΤΑΞΗ.....	2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΠΡΟΟΙΜΙΟ.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
Ορισμός Δεοντολογίας.....	7
Εσωτερικός Έλεγχος & αναγκαιότητα Κώδικα Δεοντολογίας.....	7
Σκοπός.....	7
Περιεχόμενο Κώδικα.....	8
Μέρος Α. Αρχές και Κανόνες Συμπεριφοράς.....	8
Πεδίο Εφαρμογής.....	9
Αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας.....	9
1. Ακεραιότητα.....	9
2. Αντικειμενικότητα.....	9
3. Εμπιστευτικότητα.....	9
4. Επάρκεια.....	9
Κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας.....	9
Μέρος Β.....	12
Δέσμευση των Εσωτερικών Ελεγκτών έναντι των ελεγχόμενων και έναντι του Φορέα.....	12
Ανεξαρτησία Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου.....	12
Ανεξαρτησία.....	12
Σύγκρουση Συμφερόντων.....	13
Δέουσα Επαγγελματική Επιμέλεια.....	14
Κατάλληλη χρήση Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Επικοινωνιών - Εμπιστευτικότητα Πληροφοριών.....	14
Μέρος Γ.....	15
Εφαρμογή και Δημοσιοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας.....	15
Εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας.....	15
Ευθύνη Προϊσταμένου ΜΕΕ και φορέα.....	15
Ευθύνη Εσωτερικών Ελεγκτών.....	16
Δημοσιοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας.....	16
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	17

Δεοντολογικά Διλήμματα & Παραδείγματα παραβιάσεων των Αρχών και των Κανόνων του Κώδικα Δεοντολογίας.....	17
1. Περιορισμοί στην πρόσβαση δεδομένων	17
2. Αντικειμενικότητα και Ανεξαρτησία.....	18
3. Δέουσα Επαγγελματική Συμπεριφορά.....	18
Εννοιολογικό Λεξικό.....	19
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	22

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών αποτελεί μια ολοκληρωμένη δήλωση των αξιών και αρχών, οι οποίες θα πρέπει να καθοδηγούν την ηθική και επαγγελματική συμπεριφορά των Εσωτερικών Ελεγκτών εντός και εκτός υπηρεσίας.

Ο Κώδικας αποτελεί σημείο αναφοράς για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές, εδραιώνει την εμπιστοσύνη ως προς την αντικειμενικότητα διαβεβαίωσης θεμάτων διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφαλίζοντας τη διατήρηση και ενδυνάμωση της αξιοπιστίας και της φήμης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου (ΜΕΕ).

Η έννοια «Εσωτερικοί Ελεγκτές» περιλαμβάνει όλους όσους παρέχουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου στις ΜΕΕ.

Ο παρών Κώδικας εκδίδεται από την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (στο εξής, «Κ.Ε.Δ.Ε.»), και αφορά στην ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στις δράσεις των υπηρεσιών και των στόχων της, καθώς και στην πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμό και αντιμετώπιση φαινόμενων και πράξεων απάτης και διαφθοράς ..

Στο πλαίσιο αυτό, η Κ.Ε.Δ.Ε. συμβάλει στην ανάπτυξη, υιοθέτηση και εφαρμογή Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τους κανόνες που υιοθετούνται τόσο από τον Κώδικα Ηθικής του Διεθνούς Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - IIA), όσο και από τον Κώδικα Δεοντολογίας του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Οργάνων Ελέγχου (International Organization of Supreme Audit Institutions- INTOSAI) καθώς και από τον Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ορισμός Δεοντολογίας

Σύμφωνα με τους McNaughton και Rawling (2006) η δεοντολογία ορίζεται ως σύστημα ηθικής σύμφωνα με το οποίο ηθικές είναι οι πράξεις που εναρμονίζονται με το καθήκον, ανεξάρτητα από τις συνέπειες που μπορεί να έχουν για το άτομο που εκτελεί το ηθικό καθήκον, ή και συνολικά.

Η δεοντολογικού τύπου ηθική έχει συχνά τη μορφή κωδικοποιημένων κανόνων που όταν αφορούν σε συγκεκριμένα επαγγέλματα ορίζουν ποιες πράξεις και συμπεριφορές είναι ηθικά αποδεκτές.

Εσωτερικός Έλεγχος & αναγκαιότητα Κώδικα Δεοντολογίας.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος δρα σε πολλά επίπεδα, υποστηρίζοντας τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση να αξιολογήσουν τον τρόπο λειτουργίας του φορέα και τα αποτελέσματά του, να κατανοήσουν εις βάθος τα τυχόν προβλήματα και τις αιτίες τους και να προνοήσουν για τη θωράκισή του, έναντι μελλοντικών κινδύνων.

Η ανεξαρτησία, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες του Εσωτερικού Ελέγχου στην Κ.Ε.Δ.Ε. θέτουν υψηλές ηθικές απαιτήσεις στο προσωπικό που στελεχώνει τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Η συμπεριφορά των Εσωτερικών Ελεγκτών, πρέπει να είναι αδιαφιλονίκητη ανά πάσα στιγμή και υπό κάθε περίπτωση.

Οποιαδήποτε ανεπάρκεια στη συμπεριφορά τους μπορεί να θέσει σε αμφισβήτηση την ακεραιότητα των ελεγκτών, την ποιότητα και εγκυρότητα του ελεγκτικού τους έργου, αλλά και να εκθέσει τόσο την Υπηρεσία τους.

Συνεπώς, ο Κώδικας Δεοντολογίας είναι αναγκαίος για τη διεξαγωγή του Εσωτερικού Ελέγχου, καθώς εδραιώνει την εμπιστοσύνη ως προς την αντικειμενικότητα της παρεχόμενης διαβεβαίωσης σε θέματα διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και συμμόρφωσης.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας και τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου αποτελούν τα βασικά εργαλεία που έχουν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές στη διάθεσή τους.

Σκοπός

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών αποσκοπεί στην προώθηση μιας δεοντολογικής νοοτροπίας στους Εσωτερικούς Ελεγκτές και στη διασφάλιση ενός πρότυπου εργασιακού περιβάλλοντος μέσω της περιγραφής της φιλοσοφίας, των αρχών και των κανόνων σχετικά με την ηθική και επαγγελματική συμπεριφορά των Εσωτερικών Ελεγκτών, εντός και εκτός υπηρεσίας.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας στοχεύει στην προώθηση των ακόλουθων αξιών:

- ✓ Είμαι Επαγγελματίας : Είμαι υπόλογος για την ποιότητα τις εργασίας μου.
- ✓ Είμαι Ανεξάρτητος : Αποφεύγω οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.
- ✓ Είμαι Αντικειμενικός : Εργάζομαι χωρίς προκαταλήψεις .

- ✓ Είμαι Αξιόπιστος : Εργάζομαι με διαφάνεια και τηρώ τις συμφωνίες που κάνω.
- ✓ Επιδεικνύω Σεβασμό : Αποδέχομαι διαφορές στον τρόπο σκέψης και στην συμπεριφορά .
- ✓ Είμαι καλός Συνάδελφος : Συντείνω σε ένα καλό εργασιακό περιβάλλον.
- ✓ Εργάζομαι με Οικονομικό τρόπο : Χρησιμοποιώ το δημόσιο Χρήμα με προσοχή.
- ✓ Εργάζομαι με Αειφόρο τρόπο : Μεταχειρίζομαι τους ανθρώπους και τον πλανήτη ευσυνείδητα.

Η συμβολή του Κώδικα Δεοντολογίας στην λειτουργία εσωτερικού ελέγχου στοχεύει στην διασφάλιση:

- α)** της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών τηρώντας τις αρχές της καλής διακυβέρνησης και της χρηστής διοίκησης
- β)** της επίτευξης των στρατηγικών στόχων της Κ.Ε.Δ.Ε.
- γ)** την πρόληψη περιστατικών διαφθοράς προστατεύοντας την φήμη και την εικόνα της Κ.Ε.Δ.Ε.

Περιεχόμενο Κώδικα

Ο παρών Κώδικας αποτελείται από τα παρακάτω μέρη:

- A.** Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει τις θεμελιώδεις Αρχές και τους Κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών καθώς και το Πεδίο Εφαρμογής.
- B.** Στο δεύτερο μέρος, περιγράφονται οι Δεσμεύσεις των Εσωτερικών Ελεγκτών έναντι των ελεγχόμενων αλλά και έναντι του φορέα.
- Γ.** Στο τρίτο μέρος, αναφέρονται οι υποχρεώσεις των Εσωτερικών Ελεγκτών και του Προϊσταμένου της ΜΕΕ για την εφαρμογή και τήρηση του Κώδικα, καθώς και τη δημοσίευση αυτού.

Στο Παράρτημα παρατίθενται παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημμάτων που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Μέρος Α. Αρχές και Κανόνες Συμπεριφοράς

Ο Κώδικας Δεοντολογίας περιλαμβάνει δύο θεμελιώδη συστατικά στοιχεία:

- A.** Τις Αρχές που σχετίζονται με τη δραστηριότητα και την πρακτική του Εσωτερικού Ελέγχου.
- B.** Τους Κανόνες Συμπεριφοράς που πρέπει να ακολουθούνται από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές.

Οι Κανόνες Συμπεριφοράς μετατρέπουν τις Αρχές σε ενέργειες που πρέπει να ακολουθούν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές καθημερινά, λειτουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο ως οδηγός για την αντιμετώπιση και επίλυση δεοντολογικών διλημμάτων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Πεδίο Εφαρμογής

Οι Αρχές και οι Κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας αφορούν και εφαρμόζονται από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές και διέπουν το έργο και τη λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας Εσωτερικών Ελεγκτών δεν μπορεί να καλύψει όλα τα πιθανά ζητήματα ηθικής, δεοντολογίας και επαγγελματικής συμπεριφοράς που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές.

Ισχύει συμπληρωματικά με τον Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων (ν. 3528/2007), τον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007), τον Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2012, Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης) που έχουν εφαρμογή σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους, καθώς και με τυχόν ειδικότερες διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία και τα θέματα κατάστασης του προσωπικού άλλων δημόσιων φορέων.

Αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας

1. Ακεραιότητα

Η ακεραιότητα των Εσωτερικών Ελεγκτών εδραιώνει την εμπιστοσύνη και παρέχει τη βάση για στήριξη της κρίσης τους.

2. Αντικειμενικότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές επιδεικνύουν το υψηλότερο επίπεδο αντικειμενικότητας κατά τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και κοινοποίηση των πληροφοριών για τη λειτουργία ή τη διαδικασία που εξετάζεται. Προβαίνουν σε μια ισορροπημένη εκτίμηση όλων των σχετικών περιπτώσεων και δεν επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τα δικά τους συμφέροντα, ή τα συμφέροντα άλλων, κατά τον σχηματισμό της κρίσης τους.

3. Εμπιστευτικότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές σέβονται την αξία και την κυριότητα της πληροφόρησης που λαμβάνουν και δεν κοινοποιούν πληροφορίες χωρίς κατάλληλη εξουσιοδότηση, εκτός εάν υπάρχει νομική ή επαγγελματική υποχρέωση για να γίνει κάτι τέτοιο.

4. Επάρκεια

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές χρησιμοποιούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις εμπειρίες που απαιτούνται για την παροχή των υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου.

Κανόνες του Κώδικα Δεοντολογίας

1. Ακεραιότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές:

- 1.1. Εκτελούν την εργασία τους με εντιμότητα, επιμέλεια και υπευθυνότητα.
- 1.2. Τηρούν τους νόμους και προβαίνουν στις κοινοποιήσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία.
- 1.3. Δεν εμπλέκονται συνειδητά, ως μέρη, σε οποιαδήποτε παράνομη δραστηριότητα, ούτε σε πράξεις ατιμωτικές για τους ίδιους ή τον φορέα.
- 1.4. Σέβονται και συμβάλλουν στους νόμιμους και ηθικούς σκοπούς του φορέα, όπως αυτοί ορίζονται στην κείμενη νομοθεσία.

Ε: Ποιοι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την Ακεραιότητα των Εσωτερικών Ελεγκτών;

Α: Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές, θα πρέπει να είναι σε εγρήγορση για τον εντοπισμό περιστάσεων που ενδεχομένως να εκθέτουν σε κίνδυνο την Ακεραιότητά τους και να τις αποφεύγουν ή να τις αναφέρουν στον Προϊστάμενο της ΜΕΕ.

Τέτοιες περιστάσεις μπορεί να περιλαμβάνουν, χωρίς να περιορίζονται:

- ❖ προσωπικά, οικονομικά ή άλλα συμφέροντα ή σχέσεις που ενδεχομένως συγκρούονται με τα συμφέροντα της Υπηρεσίας,
- ❖ αποδοχή δώρων ή φιλοδωρημάτων,
- ❖ άσκηση (και πόσο μάλλον κατάχρηση) εξουσίας για προσωπικό όφελος,
- ❖ συμμετοχή σε πολιτικές δραστηριότητες ή συμμετοχή σε ομάδες πίεσης,
- ❖ πρόσβαση σε ευαίσθητη ή/και εμπιστευτική πληροφορία.

2. Αντικειμενικότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές:

- 2.1. Δεν συμμετέχουν σε οποιαδήποτε δραστηριότητα ή δεν συνάπτουν σχέσεις που ενδέχεται να βλάψουν ή να θεωρείται ότι βλάπτουν την αμερόληπτη εκτίμησή τους. Συμπεριλαμβάνονται οι δραστηριότητες ή οι σχέσεις εκείνες οι οποίες ενδέχεται να συγκρούονται με τα συμφέροντα του φορέα.
- 2.2. Δεν αποδέχονται οτιδήποτε μπορεί να βλάψει ή να θεωρείται ότι βλάπτει την επαγγελματική τους εκτίμηση.
- 2.3. Κοινοποιούν όλες τις σημαντικές πληροφορίες που τους γνωστοποιούνται και οι οποίες ενδέχεται να παραπαιήσουν, εάν δεν κοινοποιηθούν, τα ελεγκτικά αποτελέσματα.

Ε: Κατά την εκτέλεση του ελεγκτικού έργου ένας Εσωτερικός Ελεγκτής μπορεί να βασίζεται σε «προφορικά» στοιχεία ή φήμες;

Α: Προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της αντικειμενικότητας, η εργασία πρέπει να σχεδιάζεται, να εκτελείται και τα ευρήματα να αναφέρονται, με ακριβή, δίκαιο και ισορροπημένο τρόπο. Οι εκθέσεις ελέγχου πρέπει συνεπώς να είναι αντικειμενικές, σαφείς, περιεκτικές, επικοινωνητικές, ολοκληρωμένες και χρονικά έγκαιρες.

Τα συμπεράσματα στις γνώμες, αναφορές, περιοδικές εκθέσεις ελέγχου και εκθέσεις ελέγχου θα πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε στοιχεία που συλλέγονται και συγκεντρώνονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία ελέγχου που ακολουθεί η ΜΕΕ.

3. Εμπιστευτικότητα

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές:

3.1. Είναι συνετοί στη χρήση και προστασία των πληροφοριών που αποκτούν κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

3.2. Δεν χρησιμοποιούν πληροφορίες για προσωπικό κέρδος ή κατά τρόπο αντίθετο με τη νομοθεσία ή επιβλαβή για τους νόμιμους και ηθικούς αντικειμενικούς σκοπούς του φορέα.

3.3. Τηρούν τα οριζόμενα στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 και του ν. 4624/2019.

Ε: Κατά τη διάρκεια ενός Εσωτερικού Ελέγχου, ένας Εσωτερικός Ελεγκτής αποκτά πρόσβαση σε κρίσιμες πληροφορίες που αφορούν στη διενέργεια διαγωνισμού προμήθειας υλικού. Μπορεί να μεταφέρει τις πληροφορίες αυτές σε συνάδελφο του/της οποίου/ας ο/η σύζυγος είναι προμηθευτής αντίστοιχου υλικού με αυτό του διαγωνισμού;

Α: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής οφείλει να τηρεί την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που αποκτήθηκαν ως αποτέλεσμα των εργασιών που εκτελεί κατά την άσκηση της εργασίας του, συνεπώς δεν πρέπει να αποκαλύπτει οποιαδήποτε τέτοια πληροφορία σε τρίτους, χωρίς την κατάλληλη και ειδική αρμοδιότητα.

Εάν δεν υπάρχει νομικό ή επαγγελματικό δικαίωμα ή υποχρέωση να γνωστοποιήσει την πληροφορία, δεν πρέπει να χρησιμοποιεί τις πληροφορίες για προσωπικό όφελος ή για όφελος τρίτων.

4. Επάρκεια

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές:

4.1. Αναλαμβάνουν όλα εκείνα τα έργα για τα οποία διαθέτουν τις γνώσεις και την εμπειρία.

4.2. Παρέχουν υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη τα Διεθνή Πρότυπα για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου.

4.3. Βελτιώνουν συνεχώς την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών τους.

Ε: Πως διασφαλίζεται η επάρκεια των Εσωτερικών Ελεγκτών και η αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών τους;

Α: Ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ θα πρέπει να τηρεί πολιτική εκπαίδευσης και οι Εσωτερικοί Ελεγκτές να μεριμνούν για την αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων τους. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς πρέπει να διασφαλίζουν τους αναγκαίους πόρους για την πιστοποίηση, την επιμόρφωση και την κατάρτιση των στελεχών των ΜΕΕ τους.

Μέρος Β

Δέσμευση των Εσωτερικών Ελεγκτών έναντι των ελεγχόμενων και έναντι του Φορέα.

Ανεξαρτησία Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου

Ανεξαρτησία

- Ο Εσωτερικός Έλεγχος πρέπει να είναι ανεξάρτητος από τη Διοίκηση και δεν πρέπει να έχει οποιαδήποτε διοικητική ή διαχειριστική ευθύνη στις δραστηριότητες ή τους τομείς που αποτελούν αντικείμενο ελέγχου.

Η ανεξαρτησία από την ελεγχόμενη μονάδα και άλλες εξωτερικές ομάδες συμφερόντων είναι απαραίτητη για τους ελεγκτές. Αυτό συνεπάγεται ότι οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να συμπεριφέρονται με τρόπο που δεν μειώνει με κανέναν τρόπο την ανεξαρτησία τους.

Σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το ελεγκτικό έργο, η ανεξαρτησία των Εσωτερικών Ελεγκτών δεν πρέπει να επηρεάζεται από προσωπικά ή εξωτερικά συμφέροντα.

Ε: Μπορώ να ελέγξω κάποια περιοχή κατά την οποία ήμουν Υπεύθυνος στο παρελθόν;

Α: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής δεν εμπλέκεται σε δραστηριότητες που αναμένεται να ελεγχθούν και για τις οποίες ήταν υπεύθυνος στο παρελθόν, έως ότου παρέλθει **τουλάχιστον ένα (1) έτος** από τη στιγμή που τοποθετήθηκε ή προσωρινά απασχολήθηκε στη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου.

Ε: Σε περίπτωση που σε συγκεκριμένο έλεγχο, προσωπικά συμφέροντα ή προσωπικές σχέσεις μπορεί να επηρεάσουν την ανεξαρτησία μου ως Εσωτερικός Ελεγκτής, τι πρέπει να κάνω;

Α: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής θα πρέπει να ενημερώνει τον άμεσα προϊστάμενό του για περιστάσεις όπου προσωπικά συμφέροντα ή προσωπικές σχέσεις ενδέχεται να επηρεάσουν την ανεξαρτησία του, ώστε να μπορεί να ληφθεί σχετική απόφαση για τη συμμετοχή του στον συγκεκριμένο έλεγχο.

Η Ανεξαρτησία μπορεί να επηρεαστεί από:

- ✚ Από εξωτερική πίεση ή από επιρροή από τρίτους .
- ✚ Προσωπικές ή Οικονομικές συναλλαγές που ενδέχεται να προκαλέσουν συγκρούσεις συμφερόντων.

- ✚ Προκαταλήψεις των εσωτερικών Ελεγκτών σχετικά με άτομα , ελεγχόμενες οντότητες, έργα ή προγράμματα.
- ✚ Πρόσφατη προηγούμενη απασχόληση στην ελεγχόμενη οντότητα , όπως μεταξύ άλλων, η ανάληψη διοικητικών καθηκόντων , έλεγχο εργασιών που οι ίδιοι εκτέλεσαν , οικονομικά ή άλλα προσωπικά συμφέροντα ή σχέσεις που επιφέρουν επιρροή από τρίτους.

Σύγκρουση Συμφερόντων

Ο Εσωτερικός Ελεγκτής μπορεί να αντιμετωπίσει σύγκρουση συμφερόντων όταν αναλαμβάνει μία αποστολή εσωτερικού ελέγχου. Η σύγκρουση συμφερόντων μπορεί να επηρεάσει την αντικειμενικότητά του.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν επιτρέπουν οποιαδήποτε σύγκρουση των προσωπικών τους συμφερόντων με τα καθήκοντά τους στη ΜΕΕ. Το προσωπικό συμφέρον περιλαμβάνει τυχόν πλεονεκτήματα για τους ίδιους, τις οικογένειές τους, άλλους συγγενείς ή φίλους ή σχετιζόμενες υπηρεσίες.

Ειδικότερα:

- ❖ Δεν εκμεταλλεύονται για προσωπικούς λόγους την πρόσβαση σε χώρους ή αρχεία ως απόρροια της άσκησης των καθηκόντων τους, ιδιαίτερα δε, πληροφοριών που λαμβάνουν κατά την εκτέλεσή τους, ώστε να τις χρησιμοποιήσουν ως μέσο για να βλάψουν άλλους.
- ❖ Δεν προσφέρουν ή παρέχουν πλεονεκτήματα που συνδέονται με τη θέση τους στη Μονάδα.
- ❖ Δεν πρέπει να χρησιμοποιούν τη θέση τους για προσωπικό όφελος, αποφεύγοντας κάθε κατάσταση που ενδέχεται να δημιουργήσει αμφιβολίες σχετικά με την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία τους.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές θα πρέπει να παρέχουν εγγυήσεις αμερόληπτης κρίσης κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους. Ιδιαίτερα, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης ή πρότασης εφόσον:

- ❖ η ικανοποίηση του προσωπικού συμφέροντος συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης.
- ❖ είναι σύζυγοι ή συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού, με κάποιον από τους ενδιαφερομένους έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιαίζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους.
- ❖ Είναι ουσιώδους σημασίας, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές να αποφεύγουν κάθε υπαινιγμό νεποτισμού ή ευνοιοκρατίας στις σχέσεις τους με συναδέλφους, ή με άλλες επαφές.

Ε: Ένας προμηθευτής του φορέα σας, διοργανώνει δεξίωση και σας προσκαλεί. Ως Εσωτερικός Ελεγκτής της ΜΕΕ αποδέχεστε αυτή την πρόσκληση;

Α: Η συμμετοχή σε μια εκδήλωση, όπως αυτή, ιδιαίτερα όταν θα έχετε τη δυνατότητα να επηρεάσετε τη λήψη αποφάσεων προς όφελος του προμηθευτή, ενδέχεται να αποτελέσει

σύγκρουση συμφερόντων. Εάν έχετε μια κάποια αμφιβολία, είναι καλύτερα να αρνηθείτε ευγενικά.

Δέουσα Επαγγελματική Επιμέλεια

Η απόκτηση της κατάλληλης εκπαίδευσης, εμπειρίας, πιστοποιήσεων και επαγγελματικής κατάρτισης, βοηθά τους Εσωτερικούς Ελεγκτές να αναπτύξουν το επίπεδο των δεξιοτήτων τους και της εξειδίκευσης που απαιτείται για να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με τη δέουσα επαγγελματική επιμέλεια. Η εφαρμογή της δέουσας επαγγελματικής επιμέλειας προϋποθέτει:

- ❖ Την κατανόηση των σκοπών και του εύρους του έργου καθώς και των ικανοτήτων που απαιτούνται για την εκτέλεση των ελεγκτικών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών .
- ❖ Την συμμόρφωση με τον Κώδικα Δεοντολογίας της Κ.Ε.Δ.Ε., καθώς και με κάθε άλλο κώδικα που συνδέεται με τυχόν επαγγελματικούς τίτλους που κατέχουν.
- ❖ Να λαμβάνεται υπόψη από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές η πολυπλοκότητα του έργου, η δυνατότητα ύπαρξης σημαντικών λαθών, απάτης και μη συμμόρφωσης και να προβαίνουν σε εξετάσεις και επαληθεύσεις στον ίδιο βαθμό που θα μπορούσε ένας εύλογα συνετός και ικανός Εσωτερικός Ελεγκτής να πραγματοποιήσει υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες.
- ❖ Την σωστή εποπτεία του κάθε έργου από τον επικεφαλής της ΜΕΕ, η οποία κατά κανόνα περιλαμβάνει την επισκόπηση των προσωρινών και οριστικών εκθέσεων και την διατύπωση παρατηρήσεων για την ποιότητα του έργου των Εσωτερικών Ελεγκτών.

Η δέουσα επαγγελματική επιμέλεια δεν υποδηλώνει το αλάθητο. Κατά συνέπεια, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές αναμένεται να δώσουν εύλογη διαβεβαίωση για την ύπαρξη λαθών ή σφαλμάτων, παρατυπιών και ελλείψεων.

Κατάλληλη χρήση Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Επικοινωνιών - Εμπιστευτικότητα Πληροφοριών

Στο πλαίσιο της άσκησης των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων και της αποτελεσματικής εσωτερικής διαχείρισης του έργου της, η ΜΕΕ έχει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό βάσεων δεδομένων και αρχείων.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν την υποχρέωση να προστατεύουν τις πληροφορίες που καταγράφονται στα ηλεκτρονικά μηνύματα, έγγραφα, αρχεία και δεδομένα που τηρούνται σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Αυτό ισχύει τόσο για τις πληροφορίες που λαμβάνονται από τις ελεγχόμενες μονάδες, όσο και για εκείνες που παράγονται εντός της ίδιας της ΜΕΕ.

Η υποχρέωση αυτή μπορεί έως έναν βαθμό να επεκταθεί και στην ιδιωτική ζωή των Εσωτερικών Ελεγκτών, καθώς απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για τη διατήρηση της

εμπιστευτικότητας εντός του οικογενειακού, κοινωνικού ή άλλου περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Επιπλέον, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές λαμβάνουν εύλογα μέτρα προστασίας για τα φορητά μέσα αποθήκευσης ηλεκτρονικών πληροφοριών, όπως φορητοί ηλεκτρονικοί υπολογιστές ή μέσα αποθήκευσης δεδομένων και για τη διατήρηση της εμπιστευτικότητας των κωδικών πρόσβασης σε αυτά.

Ειδικότερα, τέτοια μέσα δεν πρέπει να αφήνονται εκτεθειμένα σε κίνδυνο κλοπής ή αντιγραφής και απαιτείται να λαμβάνονται τα ευλόγως αναμενόμενα μέτρα αποτροπής οποιασδήποτε μη εξουσιοδοτημένης χρήσης τους.

Κατά την αποχώρηση από την ΜΕΕ, οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πρέπει να επιστρέψουν κάθε επίσημο έγγραφο, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και οποιονδήποτε εξοπλισμό (φορητό Η/Υ, εξωτερικές μονάδες αποθήκευσης, ψηφιακή υπογραφή κ.λπ.) που χρησιμοποίησαν κατά τη διάρκεια της θητείας τους σε αυτή, καθώς αποτελούν αυστηρά ιδιοκτησία της ΜΕΕ.

Μέρος Γ

Εφαρμογή και Δημοσιοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας

Εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας

Ευθύνη Προϊσταμένου ΜΕΕ και φορέα

Η κατανόηση και η ορθή εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές αποτελεί ευθύνη του Προϊσταμένου της ΜΕΕ.

Ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ πρέπει να τηρεί εσωτερική διαδικασία που απαιτεί συμμόρφωση με τον Κώδικα:

- ✓ Υπογραφή υπεύθυνης δήλωσης από τον Εσωτερικό Ελεγκτή κατά την ανάθεση του ελέγχου, ότι δεν υπάρχει κώλυμα για την ανάληψη αυτού. •Αναφορά σχετική στην έκθεση εσωτερικού ελέγχου.
- ✓ Ενημερώσεις περί του περιεχομένου του Κώδικα, ειδικότερα για τα στελέχη που τοποθετούνται για πρώτη φορά στη ΜΕΕ.
- ✓ Εκπαίδευση επί θεμάτων δεοντολογίας και σύγκρουσης συμφερόντων και αντιμετώπισης αυτών.

Ευθύνη Εσωτερικών Ελεγκτών

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές οφείλουν να επιδεικνύουν υπεύθυνη και ηθική συμπεριφορά και να ακολουθούν με συνέπεια τόσο το πνεύμα όσο και τον σκοπό του Κώδικα, ενώ σε κάθε περίπτωση που έχουν κάποιο ερώτημα αναφορικά με το περιεχόμενό του, πρέπει να απευθύνονται στον Προϊστάμενο της ΜΕΕ.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν υποχρέωση να αναφέρουν και να αποκαλύπτουν στον Προϊστάμενο της ΜΕΕ περιπτώσεις πρόδηλης, πιθανής ή συγκαλυμμένης σύγκρουσης συμφερόντων, οι οποίες υποπίπτουν στην αντίληψή τους, προκειμένου να προστατεύσουν το Δημόσιο Συμφέρον.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές έχουν την υποχρέωση να εκτιμούν και να αξιολογούν τυχόν κινδύνους που μπορεί να επηρεάσουν την αντικειμενικότητά τους και να τους αναφέρουν στον Προϊστάμενο της ΜΕΕ.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές δεν εκτελούν προδήλως αντισυνταγματικές ή παράνομες εντολές του Προϊσταμένου της ΜΕΕ και ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις περί νομιμότητας υπηρεσιακών ενεργειών όπως προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις του φορέα τους.

Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές συμμορφώνονται με τις πολιτικές της Κ.Ε.Δ.Ε και τηρούν τους Εσωτερικούς Κανονισμούς και λοιπούς Κώδικες αυτής, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών εγκυκλίων και οδηγιών.

Ο Κ.Ε.Δ.Ε. μπορεί να απαιτεί από τους Εσωτερικούς Ελεγκτές να υπογράφουν ετήσια δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωσή τους με τον παρόν Κώδικα Δεοντολογίας.

Δημοσιοποίηση του Κώδικα Δεοντολογίας

Ο Κώδικας είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Κ.Ε.Δ.Ε.

Μέσω της δημοσιοποίησης αυτής, επιδιώκεται η ενίσχυση της διαφάνειας καθώς παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο να λάβει γνώση και να αξιολογήσει τον πυρήνα των αξιών, των αρχών και των κανόνων που διέπουν την άσκηση των καθηκόντων του Εσωτερικού Ελεγκτή και τη λειτουργία της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δεοντολογικά Διλήμματα & Παραδείγματα παραβιάσεων των Αρχών και των Κανόνων του Κώδικα Δεοντολογίας

Δεοντολογικά διλήμματα μπορεί να αντιμετωπίσει ένας Εσωτερικός Ελεγκτής όταν:

- για μια απόφαση, δύο ή περισσότερες λύσεις είναι δυνατές και νόμιμες.
- υπάρχει δυνατότητα επιλογής διαφορετικού τρόπου δράσης, όπου ανάλογα με την απόφαση που θα ληφθεί, θα υπάρξουν διαφορετικές συνέπειες.
- έχει αμφιβολίες σχετικά με τον ενδεδειγμένο τρόπο διαχείρισης μιας κατάστασης.
- υπάρχει σύγκρουση με τις δικές του ηθικές αξίες ή έχει αμφιβολίες ή δυσκολίες σχετικά με την ερμηνεία του κανόνα ή της αρχής που ισχύει για κάθε περίπτωση.

I. Παραδείγματα Δεοντολογικών Διλημάτων

1. Πίεση από τη Διοίκηση

Ε: Από τη Διοίκηση του φορέα ασκείται πίεση στον Προϊστάμενο της ΜΕΕ, για αλλαγή του περιεχομένου των εκθέσεων ελέγχου ή των εγγράφων, των οποίων το περιεχόμενο δεν αντικατοπτρίζει θετικά τον τρόπο χειρισμού ενός θέματος από την ίδια Διοίκηση. Ποια η θέση του Εσωτερικού Ελεγκτή;

Α: Οι Εσωτερικοί Ελεγκτές, υπόκεινται σε συνεχή πίεση να «επιτύχουν την ισορροπία» μεταξύ της ανεξαρτησίας τους και της παροχής υποστήριξης στη Διοίκηση. Ωστόσο θέματα κακοδιαχείρισης πρέπει να παρουσιάζονται μέσα από τις εκθέσεις ελέγχου.

2. Φιλικές και Διαπροσωπικές Σχέσεις

Ε: Πραγματοποιείτε έλεγχο σε τμήμα το οποίο παλαιότερα είχε ελεγχθεί από συναδέλφους σας στη ΜΕΕ. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, διαπιστώνετε ένα σημαντικό σφάλμα, το οποίο, σύμφωνα με τα έγγραφα, υπήρχε για αρκετά χρόνια και δεν είχε εντοπιστεί κατά τον προηγούμενο έλεγχο της ΜΕΕ. Η αποκάλυψη του σφάλματος ενδεχομένως να εκθέτει τη λειτουργία της ΜΕΕ. Τι πρέπει να κάνει ο Εσωτερικός Ελεγκτής;

Α: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής είναι υποχρεωμένος να αναφέρει τα ελλείμματα, τις αστοχίες και τις παραλείψεις παλαιότερων ελέγχων.

II. Παραδείγματα παραβιάσεων των Αρχών και των Κανόνων του Κώδικα Δεοντολογίας

1. Περιορισμοί στην πρόσβαση δεδομένων

Ε: Ο Εσωτερικός Ελεγκτής μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με οποιασδήποτε μορφής περιορισμούς στην πρόσβαση σε αρχεία, προσωπικό, περιουσιακά στοιχεία του φορέα ή φυσικούς χώρους, και αυτοί οι περιορισμοί έχουν επίπτωση στο εύρος του έργου. Τι πρέπει να κάνει το στέλεχος της ΜΕΕ;

Α: Η λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου πρέπει να είναι ελεύθερη από κάθε παρέμβαση κατά τον προσδιορισμό του εύρους εργασίας αυτού, την εκτέλεση των εργασιών και την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων. Ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ θα πρέπει να κοινοποιεί μια τέτοια παρέμβαση στον επικεφαλής του φορέα και να συζητά τις επιπτώσεις. Η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων περιγράφει τον οποιοδήποτε περιορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου στην πρόσβαση σε αρχεία, περιουσιακά στοιχεία του φορέα, προσωπικό κ.λπ.

2. Αντικειμενικότητα και Ανεξαρτησία

Ε: Η ΜΕΕ σε έναν φορέα αναφέρεται απευθείας στον επικεφαλής του. Κατά τη διεξαγωγή μιας ελεγκτικής αποστολής, ο Εσωτερικός Έλεγχος ανακαλύπτει σημαντική έλλειψη μετρητών. Όταν ερωτάται ο υπεύθυνος υπάλληλος για το έλλειμμα, εξηγεί ότι το ποσό δόθηκε για την κάλυψη υψηλών νοσηλίων για το παιδί του και ότι είναι σύμφωνος να επιστρέψει το ποσό. Λόγω της διορθωτικής ενέργειας ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ, δεν ενημερώνει τον επικεφαλής του φορέα. Σε αυτή την περίπτωση, η ΜΕΕ θεωρείται ανεξάρτητη και αντικειμενική;

Α: Η ΜΕΕ διαθέτει οργανωτική ανεξαρτησία αλλά όχι αντικειμενικότητα κατά την εκτέλεση του εσωτερικού ελέγχου. Ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ είναι υποχρεωμένος να αναφέρει το γεγονός στον επικεφαλής του φορέα.

3. Δέουσα Επαγγελματική Συμπεριφορά

Ε: Ένας Εσωτερικός Ελεγκτής είναι πολύ ικανός στα καθήκοντά του, ωστόσο κατά τη διενέργεια εσωτερικών ελέγχων συμπεριφέρεται συχνά με αγένεια προς τους υπαλλήλους των ελεγχόμενων μονάδων, χρησιμοποιώντας προσβλητική γλώσσα. Τι πρέπει να κάνει ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ;

Α: Αυτό το είδος συμπεριφοράς θα επηρεάσει την αποδοχή του Εσωτερικού Ελεγκτή από τους ελεγχόμενους. Ο Προϊστάμενος της ΜΕΕ θα πρέπει να προβεί σε σύσταση προς τον Ελεγκτή, με σκοπό τη διόρθωση της επαγγελματικής συμπεριφοράς του.

Ο Συντάξας

Σωτήριος Δ. Μαντές

Αν. Προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Ελέγχου & Διαφάνειας

Εννοιολογικό Λεξικό

Ακεραιότητα (Integrity): Η ιδιότητα ή η κατάσταση του έχοντος ακλόνητες ηθικές αρχές. Η ευθύτητα, η εντιμότητα και η ειλικρίνεια. Η βούληση να πράττει κανείς το σωστό, να πρεσβεύει και να ανταποκρίνεται σε ένα σύνολο αξιών και προσδοκιών.

Ανεξαρτησία (Independence): Η απαλλαγή από συνθήκες που εμποδίζουν τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου να εκτελέσει τα καθήκοντά του με αμερόληπτο τρόπο.

Αντικειμενικότητα (Objectivity): Η αμερόληπτη στάση και νοοτροπία, η οποία επιτρέπει στους Εσωτερικούς Ελεγκτές να εκτελούν το έργο τους όπως πιστεύουν οι ίδιοι και να μη δέχονται συμβιβασμούς ως προς την ποιότητά του. Η αντικειμενικότητα απαιτεί να μην επηρεάζεται η κρίση των ελεγκτών για θέματα ελέγχου από άλλους.

Γνώμη (Opinion): Είναι το συμπέρασμα/ διαπίστωση που διατυπώνεται από τον Προϊστάμενο της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου σχετικά με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση κινδύνων και τις δικλίδες ελέγχου του φορέα. Η Γνώμη μπορεί να βασίζεται σε αποτελέσματα μεμονωμένων έργων και άλλων δραστηριοτήτων που εκτελέστηκαν σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Η Γνώμη που παρέχεται μπορεί να χαρακτηρίζεται ως θετική, αρνητική ή με επιφύλαξη.

Διακυβέρνηση (Governance): Είναι ο συνδυασμός των δομών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται από τη διοίκηση του φορέα, προκειμένου να προβεί στην ενημέρωση, διεύθυνση, διαχείριση και έλεγχο των δραστηριοτήτων του, για την επίτευξη των στόχων του.

Διεθνής Οργανισμός των Ανώτατων Ελεγκτικών Οργάνων (INTOSAI): Ο Διεθνής Οργανισμός των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου συνιστά παγκοσμίως μια ένωση κυβερνητικών οντοτήτων. Μέλη του αποτελούν οι κρατικοί φορείς των επικεφαλής δημοσιονομικών ελεγκτών. Ο INTOSAI είναι ένας αυτόνομος, ανεξάρτητος και μη πολιτικός οργανισμός. Συνιστά έναν μη κυβερνητικό οργανισμό με ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς ως ένας οργανισμός «ομπρέλα» για την κοινότητα του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου. Έχει θεσμοθετηθεί ένα πλαίσιο για τα ανώτατα όργανα ελέγχου, με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης και τη μεταβίβαση της γνώσης, τη βελτίωση του δημόσιου εξωτερικού ελέγχου παγκοσμίως και την ενίσχυση των επαγγελματικών ικανοτήτων.

Έργο (Engagement): Μια συγκεκριμένη ανάθεση, εργασία ή δραστηριότητα επισκόπησης Εσωτερικού Ελέγχου, όπως μια εργασία Εσωτερικού Ελέγχου, επισκόπηση αυτο-αξιολόγησης ελέγχου, εξέταση απάτης ή συμβουλευτικό έργο. Ένα έργο μπορεί να περιλαμβάνει πολλαπλές εργασίες ή δραστηριότητες σχεδιασμένες να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο σύνολο σχετικών μεταξύ τους αντικειμενικών σκοπών.

Εσωτερικός Έλεγχος (Internal Audit): Είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσδίδει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του φορέα. Βοηθάει τον φορέα να επιτύχει τους αντικειμενικούς του στόχους, υιοθετώντας μια συστηματική, επαγγελματική προσέγγιση στην αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων, του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και των διαδικασιών διακυβέρνησης.

Ηθικές Αξίες (Ethical Values): Οι αξίες που επιτρέπουν στον Υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων, να καθορίζει την κατάλληλη συμπεριφορά που θα υιοθετήσει και βασίζονται σε καθετί «ορθό» το οποίο μπορεί να εκτείνεται πέραν των απαιτήσεων του νόμου.

Κώδικας Δεοντολογίας (Code of Conduct): Είναι οι αρχές που οι Εσωτερικοί Ελεγκτές οφείλουν να εφαρμόζουν, ώστε να προάγονται οι επαγγελματικές και ηθικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Κώλυμα (Impediment): Κώλυμα θεωρείται οτιδήποτε παρεμποδίζει την εκτέλεση ενός έργου, τη διεκπεραίωση μιας υπόθεσης, καθώς και οτιδήποτε παρεμβάλλεται ως πρόσκομμα.

Παρέμβαση της Διοίκησης (Management Intervention): Οι ενέργειες της Διοίκησης για την παράκαμψη προβλεπόμενων πολιτικών ή διαδικασιών για νόμιμους σκοπούς. Η παρέμβαση της Διοίκησης είναι συνήθως αναγκαία για την αντιμετώπιση μη επαναλαμβανόμενων και μη τυποποιημένων συναλλαγών ή γεγονότων που διαφορετικά θα υφίσταντο ακατάλληλο χειρισμό από το σύστημα.

Προστιθέμενη αξία (Added Value): Είναι η αξία που προσθέτει ο Εσωτερικός Έλεγχος στον φορέα, μέσω της αντικειμενικής και εύλογης διαβεβαίωσης και της συμβολής του στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου.

Σύγκρουση συμφερόντων (Conflict of interest): Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν η επαγγελματική κρίση ή οι ενέργειες ενός Εσωτερικού Ελεγκτή ενδέχεται να επηρεαστούν από ένα προσωπικό ή ιδιωτικό συμφέρον, οδηγώντας σε προσωπικό, οικονομικό ή επαγγελματικό κέρδος.

Έννοια συγγενικού ή κοντινού προσώπου ή καλυμμένης σχέσης: Στον κύκλο αυτόν, εμπίπτουν συγγενείς του υπαλλήλου, δηλαδή η/ο σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, σε ευθεία γραμμή απεριορίστως, σε πλάγια γραμμή έως και τρίτου βαθμού, ή άτομα με τα οποία έχει ιδιαίτερη σχέση φιλίας ή εχθρότητας ή με τα οποία έχει μια καλυμμένη σχέση. Εμπίπτουν οι περιπτώσεις αντιδικίας (εντός ή εκτός υπηρεσίας) ή ενεστώςας ή παρελθούσας δικαστικής διένεξης για προσωπικούς λόγους (π.χ. μήνυση, αγωγή, διαζύγιο, κληρονομιά κ.λπ.).

Έννοια ιδιαίτερα οικονομικού ή άλλου συμφέροντος: Ιδιαίτερο οικονομικό ή άλλο συμφέρον συνιστά η πραγματική και προβλέψιμη πιθανότητα ότι το αποτέλεσμα της εργασίας του υπαλλήλου θα έχει για τον ίδιο ή τα παραπάνω πρόσωπα ένα οικονομικό αποτέλεσμα που μπορεί να είναι κέρδος ή ζημία.

Συμμόρφωση (Compliance): Συμφωνία και πιστή εφαρμογή πολιτικών, σχεδίων, διαδικασιών, νόμων, κανονισμών, συμβολαίων ή άλλων απαιτήσεων.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Control System): Είναι το πλέγμα των λειτουργιών και διαδικασιών, αλλά και των δικλίδων ελέγχου που υιοθετεί ο φορέας και είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να του παρέχει εύλογη διαβεβαίωση επίτευξης των στόχων του σχετικά με την:

- α. αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρησιακών του λειτουργιών,
- β. αξιοπιστία οικονομικών και λοιπών αναφορών,

γ. συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις πολιτικές που διέπουν τη λειτουργία του.

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου οφείλει να λαμβάνει υπόψη τα γενικώς αποδεκτά Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου και τις βέλτιστες στρατηγικές, όπως διαμορφώνονται ιδίως από την Επιτροπή Υποστήριξης Οργανισμών Treadway (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - COSO) και από το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors - IIA).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εγχειρίδιο Εσωτερικού Ελέγχου για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, ΟΕCD 2018.
2. Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, Το Πλαίσιο Επαγγελματικής Εφαρμογής, Αθήνα 2008, σσ. 65 - 70 .
3. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2000), Κώδικας Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς στο http://ec.europa.eu/transparency/code/docs/code_en.pdf .
4. Κώδικας Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς της Ελεγκτικής Μονάδας της Δημοκρατίας, Ελεγκτική Μονάδα, Κυπριακή Δημοκρατία, Φεβρουάριος 2019 .
5. Κώδικας Επαγγελματικής Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών, Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, έκδοση Φεβρουάριος 2020 .
6. Κώδικας Δεοντολογίας Επιθεωρητών-Ελεγκτών, Εθνικής Αρχής Διαφάνειας(ΕΑΔ), έκδοση Ιανουάριος 2021.
7. Κώδικας Ηθικής, International Professional Practices Framework (IPPF), 2017.
8. Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Συνήγορος του Πολίτη (2012), Οδηγός Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς, στο http://www.ydmed.gov.gr/wpcontent/uploads/20120405_oods54_odigos_orthis_dioikitikis_siberiforas.pdf .
9. Guidance for Supreme Audit Institutions – How to implement ISSAI 30 (INTOSAI Code of Ethics), EUROSAI May 2017.
10. The ISSAI 130 - Code of Ethics (the Code), INTOSAI 2019.
11. IASB, International Internal Audit Standards Board, (2017). International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards), Revised Standards, Effective January 1, 2017, διαθέσιμο και στα ελληνικά (IPPF: Διεθνή Πρότυπα για την επαγγελματική εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου) στο: <https://na.theiia.org/standards-guidance/mandatory-guidance/pages/standards.aspx>.